

Randgrupperne omfatter med den meget rummelige definition næsten 100.000 mennesker ud af de i alt ca. 255.000 forsikrede ledige. Det svarer til ca. en tredjedel. Udgifterne til randgrupperne er på mere end 10 mia. kr.

#### *Arbejdsmarkedet er fulgt med*

Arbejdsmarkedet har hen ad vejen tilpasset sig dagpengesystemet, og det er på flere punkter uhensigtsmæssigt. Når en virksomhed f.eks. benytter sig af muligheden for at hjemsende medarbejdere eller have deltidsansatte medarbejdere, der får supplerende dagpenge, betyder det, at flere arbejdstagere end nødvendigt er knyttet til virksomheden. Dermed bliver en del personer registreret som ledige, selv om de reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

#### *Grundprincipper*

Ændringer i dagpengesystemet må bygge på en række grundprincipper. For det første må kernegruppernes ydelser ikke sænkes. For det andet skal randgrupperne have mulighed for at tegne supplerende forsikringer. For det tredje skal de sparede offentlige udgifter så vidt muligt føres tilbage til virksomheder og lønmodtagere.

Der skal være tale om forenklinger af reglerne, og de skal indføres over en længere årrække. Endelig skal ændringerne helst ske i forståelse med arbejdsmarkedets parter og times i forhold til overenskomstperioderne, så arbejdsmarkedets parter kan tage højde for ændringerne.

#### *Dagpengeperioden afhængig af arbejdsmarkedstilknytning*

Ud fra disse grundprincipper kan en lang række konkrete ideer til ændringer i dagpengesystemet overvejes. Her vil blive nævnt nogle mulige forslag, men andre forslag er også velkomne.

En mulighed er at gøre dagpengeperiodens længde afhængig af, hvor længe den ledige tidligere har været i et almindeligt job. F.eks. kunne alle ledige, der har været i arbejde i mindre end to år, få ret til dagpenge i maksimalt to år. Hvert års ekstra arbejde kunne så give ret til et halvt år mere på dagpenge. Den maksimale dagpengeperiode kunne som nu være på syv år. Det ville man opnå efter tolv års arbejde.

Forslaget vil styrke forsikringsprincippet, så ancienniteten på arbejdsmarkedet bestemmer, hvor længe man kan modtage dagpenge. Samtidig vil de unge i højere grad blive tilskyndet til at tage en uddannelse frem for at blive forsørgt af systemet.

#### *Feriedagpengesystemet væk fra a-forsikringen*

Nyuddannede på arbejdsmarkedet, der ikke har optjent feriepenge hos en arbejdsgiver, får i øjeblikket feriedagpenge fra a-kassen. Det ligger langt fra a-forsikringens formål. Samtidig betyder det, at de nye medarbejdere på ferie bliver registreret som ledige, hvad de reelt ikke er.

For at få de knap 10.000 mennesker skilt ud fra dagpengesystemet kunne man f.eks. etablere en selvstændig feriepengeordning. Det kunne f.eks. være i form af en fond, som arbejdsmarkedets parter finansierede. Eventuelt kunne staten skyde midler i fonden i en overgangsperiode.

#### *Slut med uddannelse på dagpenge*

§ 62a-ordningen giver i dag mulighed for at fravige udgangspunktet om, at dagpenge ikke kan udbetales til et medlem, der deltager i undervisning. En del af den registrerede ledighed er altså personer, der deltager i undervisning, der ikke er SU-berettiget, eller i HF-enkeltfag i under 20 timer om ugen.

I forbindelse med en samlet voksen- og efteruddannelsesreform kunne det overvejes, om ikke disse personer skulle modtage en anden ydelse end dagpenge. Forslaget ville betyde, at op til 20.000 mennesker ikke ville blive registreret som ledige, men derimod som værende under uddannelse.

#### *Forsikring for fleksibelt timetal*

I takt med at arbejdsmarkedet bliver mere fleksibelt med bl.a. mere fleksible arbejdstider, bliver det utidssvarende at skelne skarpt mellem fuldtids- og deltidsforsikrede, som man gør i dagpengesystemet nu.

I stedet kunne man gøre det muligt at forsikre sig til det timetal, som man reelt arbejder. Et lavt timetal ville så betyde lavere ydelse og præmie, mens et højere timetal tilsvarende ville betyde højere ydelse og højere præmie.

#### *Ændringer på vej*

De ændringer i dagpengesystemet, som er beskrevet her, er i tråd med regeringens ønske om at synliggøre, at en stor del af de registrerede ledige faktisk er aktive på den ene eller den anden måde. Og forslagene her er blot nogle ideer. Andre er også velkomne. Det vigtige er, at der kommer en debat i gang om dette både væsentlige og vanskelige emne.

Ændringer i dagpengesystemet har længe været præget af mere eller mindre kortsigtede hovsalønsninger. Det er på tide med en langsigtet